

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN VERIFICATIEONDERZOEK SPECIAAL BASISONDERWIJS

K.S.B.O. De Vorm

Plaats : Apeldoorn
BRIN nummer : 04CV|C1
Onderzoeksnummer : 276729
Datum onderzoek : 10 juli 2014
Datum vaststelling : 1 oktober 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	12

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 10 juli 2014 een onderzoek uitgevoerd op K.S.B.O. De Vorm naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor KSBO De Vorm een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat er geen risico's zijn met betrekking tot het niveau van uitstroom van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Omdat er voor het speciaal basisonderwijs nog geen sprake is van een vastgestelde beoordelingswijze van de opbrengsten, voert de inspectie een beperkt verificatieonderzoek uit bij de school. Op 16 mei 2014 heeft de inspectie dit verificatieonderzoek schriftelijk bij de school en het bestuur aangekondigd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit het verificatieonderzoek worden gebruikt om te bezien of het eerder toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Toezichthistorie

De school is voor het laatst bezocht op 6 oktober 2011, toen een kwaliteitsonderzoek werd uitgevoerd, zoals gebruikelijk op scholen die zich niet (kunnen)verantwoorden over hun eindopbrengsten. De inspectie stelde destijds vast dat het onderwijs op De Vorm van voldoende kwaliteit was. Tegelijk werden er in het onderzoek belangrijke verbeterpunten vastgesteld in het aspect van de zorg en begeleiding. De school herkende deze punten en heeft in de afgelopen jaren veel energie geïnvesteerd in de verbeteringen binnen het aspect zorg.

Hoewel de indicatoren die het destijds betrof niet behoren tot het doel van het onderzoek dat de inspectie uitvoerde op 10 juli 2014, zijn de verbeteringen die de school realiseerde, wel door de inspecteur gezien. Dit is besproken met de directie en een aantal betrokkenen, waaronder de intern begeleider. Verderop in dit rapport is in hoofdstuk 2, in de Beschouwing bij paragraaf 2.2 (Algemeen Beeld) staat een korte weergave van de bevindingen van de inspectie. Een oordeel is -gezien het doel van het onderzoek- niet expliciet gegeven.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan,
- een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan,
- een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland,
- onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn,
- analyse van documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd,
- gesprekken over de kwaliteit van de indicatoren met de directie en de intern begeleider, de orthopedagoog en de leraar van de bovenbouwgroep tevens ICT-coördinator,
- een eindgesprek met de directie, de hierboven genoemden en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: begeleiding en kwaliteitszorg (indicatoren 7.1, 7.2, 7.3 en de indicatoren 9.1 tot en met 9.6). Tevens deed de inspectie een uitspraak over de eindopbrengsten (indicator 1.1).

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

Het verificatieonderzoek bevestigt dat het eerder aan de school gegeven basisarrangement gehandhaafd kan blijven. De indruk over de eindopbrengsten op basis van de voorlopige normen is gunstig.

De school heeft voor de leerlingen ontwikkelingsperspectieven opgesteld waarmee ze het onderwijsleerproces kan afstemmen op te bereiken doelen en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze evalueert deze ontwikkelingsperspectieven voldoende en stelt deze zo nodig bij. De kwaliteitszorg heeft een systematische en cyclische opzet, waarin zichtbaar wordt dat de school nadrukkelijk doelen stelt en activiteiten onderneemt om haar eigen kwaliteit voortdurend door te ontwikkelen.

Bovendien heeft de inspecteur vastgesteld dat de onderdelen die in het vorige inspectiebezoek (namelijk in oktober 2011) binnen de zorg van onvoldoende kwaliteit waren, in de schoolorganisatie zijn opgepakt en verbeterd. Het team heeft hard gewerkt aan een organisatiebrede invulling van de eigen onderwijskundige ambities. In het handelingsgericht werken is de zorgstructuur

geborgd, waarbij een cyclus van handelen is vastgelegd om de leerlingen die specifieke zorg behoeven in het dagelijks onderwijs, in of buiten de groep, inzichtelijk en op een passende wijze te begeleiden. Daarmee is een ander en beduidend beter beeld zichtbaar dan in het onderzoek van 2011 werd gezien in het aspect Zorg.

Zelf geeft de school aan trots te zijn op het gegeven dat zij met de vaak zeer complexe doelgroep van kinderen, in de daarbij behorende spagaat van (ortho)pedagogisch en (ortho)didactisch handelen, tot het gewenste leerresultaat komt. Daarbij werkt het team in gezamenlijkheid op een wijze die organisatiebreed is geborgd. De uitstroom van de leerlingen naar het vervolgonderwijs is grotendeels conform de ontwikkelingsperspectieven. Ook dat geeft de school reden om trots te zijn op de inspanningen die zijn verricht.

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen van de inspectie.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroomgegevens of eindresultaten te beoordelen of de leeropbrengsten op schoolniveau overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters zich een beeld gevormd van deze opbrengsten. De onderstaande uitspraken moeten echter met de nodige voorzichtigheid bekeken worden omdat een onderzoek naar de normen voor opbrengsten nog niet afgerond is. De eindopbrengsten lijken voor de afgelopen drie schooljaren van voldoende niveau. Voor technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen-wiskunde lijken de resultaten overeen te komen -en zelfs hoger te liggen- vergeleken bij wat gemiddeld genomen verwacht kan worden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie op het gebied van (cognitieve) capaciteiten.

Begeleiding

De inspecteur is in dit onderzoek nagegaan of in de schoolorganisatie drie belangrijke indicatoren op orde zijn. Dit is in KSBO De Vorm zeker het geval. Het gaat hier in de eerste plaats over de wijze waarop de leraren hun leerlingen volgen in de ontwikkelingen en de schoolprestaties (7.1). Dat gebeurt in de school systematisch en inzichtelijk. In het leerlingenvolgsysteem is terug te vinden hoe de resultaten zijn van genormeerde en methodegebonden toetsen. Vier keer per jaar vinden de groepsbesprekingen plaats, waarbij de evaluaties

en de conclusies leiden tot keuzes voor het dagelijks onderwijs maar ook tot aanpassing van de inhoud van de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen. Daarnaast houden de oudste leerlingen een portfolio en de jongsten een zogenaamde "trotsmap" bij, waarin zij zelf hun vorderingen, ontwikkelingen en leerdoelen vastleggen, daarop reflecteren en dit bespreken met hun ouders en de leraar.

Ook is nagegaan of een ontwikkelingsperspectief voor iedere leerling is vastgelegd (indicator 7.3). Na een startgesprek met de ouders maakt de school voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief waarin zij de verwachte resultaten van spelling, technisch lezen, rekenen-wiskunde, begrijpend lezen en sociaal-emotionele ontwikkeling, alsmede het uitstroomniveau als uitgangspunt van het aanbod en het onderwijskundig handelen vastlegt. Het ontwikkelingsperspectief is een werkdocument. De school stelt na evaluaties van de vorderingen haar doelen bij indien dat nodig of gewenst is. Een keer per jaar bespreekt de school ook met de ouders deze inhoud (indicator 7.4).

Kwaliteitszorg

De inspectie handhaaft de oordelen die tijdens het schoolbezoek zijn gegeven in 2011. Daarbij zijn van de zes indicatoren er vier van voldoende kwaliteit en twee van goede kwaliteit (namelijk indicator 9.4 en 9.5).

Er is een zichtbare dynamiek in de cyclus van handelen in de kwaliteitszorg, die blijkt uit de gerichtheid van de school om te zorgen voor kwalitatief optimaal onderwijs. Voor de school is duidelijk welke onderwijsbehoeften de leerlingen hebben. Er vinden evaluaties plaats, zowel intern, binnen het team, als extern. Bij de laatste is ook het bovenschools management betrokken.

Conclusies uit deze evaluaties geven de organisatie input om de onderwijsleerprocessen door te ontwikkelen of te verbeteren. Zo heeft de school werk gemaakt van het pleingedrag in de pauzes om ervoor te zorgen dat de leerlingen optimaal (buiten) kunnen spelen. Er zijn beleidsplannen waarin duidelijk is waarop de school inzet voor onder andere rekenen-wiskunde en begrijpend lezen. De planmatigheid van dergelijke ontwikkelingstrajecten kenmerkt zich door een hoge mate van inzichtelijkheid in doelstelling, planning, taakverdeling en het eigenaarschap van de leraren in het team, alsmede in de werkgroepen en de takenlijsten.

De borging van de bereikte kwaliteit bestaat uit vastlegging en systematische controle, evaluatie en als dat nodig is, begeleiding of coaching van de leraren. Daarbij is een duidelijke lijn te zien in de organisatie naar het personeelsbeleid. De verantwoording naar belanghebbenden voldoet aan de criteria en is te vinden in de jaarlijkse schoolgids maar ook in de nieuwsbrieven die ook op de website van de school zijn te vinden.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De inspectie handhaaft het basisarrangement voor KSBO De Vorm.
De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de onderzochte onderdelen geheel op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent.
De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.